

اصرار بر ناکارآمدترین الگوی کتابی در اقتصاد دولتی

تقریباً طرح دروس در دوره‌های کارشناسی و ارشد تا جایی که نگارنده می‌داند در قالب دانشگاه‌ها یکی است و به‌طور معمول کتاب‌های حوزه کلاسیک و مدل‌های ساده اقتصادی برای فهم دانشجویان تدریس می‌شود. در طرح درس اقتصاد کلان هم بیش از همه به سیاست‌های عرضه پول و نقش آن در تولید و اشتغال یسا طرح‌های تحریک تقاضا اشاره دارد. این دروس اگر چه در محیط آزمایشگاهی برای دانشجویانی که موضوع را درک می‌کنند، جذاب است ولی به هیچ‌وجه قابل فهم و الگوبرداری نیستند. از این رو تقریباً دانشجویان رشته اقتصاد همواره در رویای مدلی به سر می‌برند که به سادگی می‌توان با افزایش یا کاهش نرخ بهره یا افزایش نرخ ارز به تحریک بازار تولید یا اشتغال پرداخت. این مدل‌های ساده نه فقط به دلیل سادگی مدل بلکه به دلیل زادگاه مدل ارائه شده، هیچ ارتباطی با فضای واقعی اقتصادی ایران ندارند. تا همین دو سه سال پیش نیز در اعمال سیاست‌های پولی اصلاً چیزی به نام اوراق بدهی وجود نداشت اما تقریباً تمام الگوهای بررسی شده تا این مقطع علمی براساس دخالت دولت از طریق این ابزار پولی بانک فدرال (در اینجا بانک مرکزی و وزارت اقتصاد) اعمال می‌شد و بسیاری از دانشجویان تا پایان اخذ مدرک تحصیلی ارشد حتی مفهوم مدل را درک نمی‌کردند که مثلاً چرا با کاهش نرخ بهره تولید رونق نمی‌گیرد یا با افزایش نرخ سود نرخ بهره پایین نمی‌آید؟

این تمام ماجرا نیست، زیرا در مدل‌های التفاضلی بازار کالا و بازار پول و تأثیرپذیری آنها از یکدیگر که معمولاً الیاهم‌بخش تمام برنامه‌ریزان دولت طی دوران پس از جنگ بوده (چه پولیونی که در بانک مرکزی متمرکز هستند و چه مشاوران و وزیران مختلف) یک نکته اساسی را در این مدل‌ها نادیده می‌گیرند؛ آنجا که دخالت دولت را تنها در بازار پولی بسنده کرده و سیاست‌های اقتصادی خود را در این بازار چوب تعریف می‌کنند و به انتظار می‌نشینند تا نتایجی رونقی یا کنترل قیمت‌ها را مشابه با الگوهای کلاسیک ببینند، به عنوان مثال در دولت نهم براساس یک الگوی ساده تلاش کردند تا نرخ بهره را کاهش دهند تا بازار کالا و تولید شود اما در عمل آنچه شاهدش بودیم، تضعیف تولید و ظهور ابردهکاران بزرگ بود که هنوز هم بسیاری از آنها تمایل به تسویه‌بدهی‌های خود ندارند.

در دولت یازدهم نیز به منظور کنترل تورم نرخ بهره را بالا بردند تا با کاهش تقاضا و عرضه پول در بازار بر تورم فائق آیند که چون این اقدام تولیدی در کار نبود تا با افزایش بهره‌وری و کارایی بر افزایش قیمت‌ها فائق آیند، در عمل سسروکوب تقاضا به عمق بیشتری شدید رکود تولیدات داخلی و مصرف داخلی منجر شد. به این ترتیب می‌توان مدعی شده فظت دروس ارائه شده در دانشگاه‌هایاندرک و منطق با اقتصاد ایران نیست بلکه سیاست‌هایی که مبتنی بر اقتصاد لیبرالی و تحت تأثیر این دروس اتخاذ می‌شود نیز به دلیل نداشتن محیط خاستگاه اقتصاد لیبرالی در عمل ناکارآمد و بعضاً مخرب برای وضعیت اقتصادی کشور بوده است. بنابراین آنچه امروز می‌توان ادعا کرد وجود گسست جدی میان دانش دانشگاه‌های اقتصادی و سیاست‌گذاری‌های اقتصادی است که از یک سوادش اقتصادی در محیطی که دولت در بسیاری از بخش‌ها دخالت دارد، راندایده می‌گردد و ناکارآمد است و سوی دیگر در جایی که تولید عمده در اختیار چند محصل و در محدوده دولتی است، اعمال سیاست‌های نرخ بهره نیز براساس مدل و الگوی اقتصاد لیبرالی مضحک و ناکارآمد می‌شود. همین اقدام نیز در حوزه‌های تعیین نرخ ارز، تحریک بازار کار و… به روش عرضه و تقاضا مدنظر الگویی لیبرالی به طور قطع به یافتن نتیجه‌ای جز تولید و سکسترش و رانت خوری‌های خاص نداشته است اما باز همچنان بر آن اصرار می‌ورزیم و بر تداوم اشتباه خود پا می‌شازیم. حال آنکه مشکل در بخش تولید و نهادهای ضدتولید است و تا ساختارها درست نشود حتی نمی‌توان الگوهای تدریس شده در دانشگاه را تطبیق داد.

گزیده‌خبر

افزافه بر داشت ۶هزار میلیارد تومانی دولت از خزانه برای پرداخت یارانه نقدی

سخنگوی کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی گفت: رقمی معادل ۵الی ۶هزار میلیارد تومان بیشتر از خزانه به منظور تأمین منابع پرداخت یارانه‌ها بر داشت شده است.

به گزارش تسنیم، محمدمهدی مفتح در خصوص اضافه برداشت دولت از خزانه به‌منظور تأمین منابع پرداخت یارانه‌ها به خاتمه علت گفت: طبق گزارش کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس مقدری از اعداد و ارقام و اینکه کدام دستگاه خدمات‌رسان حد تکلیف خود را به‌منظور تأمین منابع مورد نیاز برای پرداخت یارانه‌ها انجام نداده است، مشخص شد. سخنگوی کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه این دستگاه‌ها لایل خاص خود را داشته‌اند، گفت: رقمی معادل ۵الی ۶هزار تومان بیشتر از خزانه برداشت شده و این اقدام فشارهایی را بر دیگر قسمت‌ها وارد می‌کند.

نماینده مردم توپسرکان در مجلس شورای اسلامی با تصریح بر اینکه در کمیسیون برنامه و بودجه تأکید شد این اضافه‌پرداشت از خزانه تا ماه‌های منتهی به آخر سال جبران شود، خاطر‌نشان کرد. دستگاه‌های خدمات‌رسان باید تکالیف خود را به‌خوبی انجام دهند و میلیلی را که متعهد شده‌اند به‌درستی واریز کنند تا در پرداخت یارانه‌هااشکالی ایجاد نشود و همچنین ضابطه موجود در بودجه رعایت شود.

قرارداد جدید ایدرو بارنو همان قرارداد دهه ۸۰ است

عضو ناظر شورای رقابت با بیان این‌ موضوع که به ایدرو ایراد وارد است، تصریح کرد: چرا با وجود اینکه ایدرو قبلاً بارنو قرارداد امضا کرده و در آن قرارداد موفق نبوده، مجدداً با همان شرکت قرارداد می‌بندد. عضو ناظر شورای رقابت با بیان اینکه من از محتوای کلی قرارداد رنو و ایدرو مطلع هستم، گفت: فارغ از اینکه چه مفادی در قرارداد وارد به ویژه با یک کشور یا شرکت خارجی قید می‌شود، مهم ضمانت اجرایی قرارداد است. وی در گفت‌وگو با خبرنگار پردیس خودرو با ذکر این مسئله که قرارداد شرکت رنو ضمن همکاری با ۶۰قطعه‌ساز ایرانی به آنان آموزش نیز بدهد، گفت: این قید خوبی است ولی باید دید در عمل شرکت رنو چه خواهد کرد. وی با بیان این موضوع که به ایدرو ایراد وارد است، تصریح کرد: چرا با وجود اینکه ایدرو قبلاً با رنو قرارداد امضا کرده و در آن قرارداد موفق نبوده، مجدداً با همان شرکت قرارداد می‌بندد.

نماینده مجلس شورای اسلامی گفت: قرارداد جدید ایدرو با رنو تقریباً مانند همان قرارداد قبلی با رنو در دهه ۸۰ است، لذا جای نگرانی وجود دارد. وی افزود: چون ایدرو یک سازمان دولتی و طرف حساب شرکت رنو است، لذا مجلس حق نظر و دخالت دارد و باید نظارت کند. وی در پاسخ به آن سؤال که آیا گوش شنیوایی در ایدرو نسبت به انتقادات و تذکرات مجلس به این قرارداد وجود دارد، گفت: مسئولان ایدرو به ما به گونه‌ای گفته‌اند که حرف را می‌شنوند ولی باید در عمل دید چه می‌کنند.

گزارش یک هادی غلامحسینی

روزنامه جوان |شماره ۵۲۰۷ | |دوره‌های کارشناسی و ارشد تا جایی که نگارنده می‌داند در قالب دانشگاه‌ها یکی است و به‌طور معمول کتاب‌های حوزه کلاسیک و مدل‌های ساده اقتصادی برای فهم دانشجویان تدریس می‌شود. در طرح درس اقتصاد کلان هم بیش از همه به سیاست‌های عرضه پول و نقش آن در تولید و اشتغال یسا طرح‌های تحریک تقاضا اشاره دارد. این دروس اگر چه در محیط آزمایشگاهی برای دانشجویانی که موضوع را درک می‌کنند، جذاب است ولی به هیچ‌وجه قابل فهم و الگوبرداری نیستند. از این رو تقریباً دانشجویان رشته اقتصاد همواره در رویای مدلی به سر می‌برند که به سادگی می‌توان با افزایش یا کاهش نرخ بهره یا افزایش نرخ ارز به تحریک بازار تولید یا اشتغال پرداخت. این مدل‌های ساده نه فقط به دلیل سادگی مدل بلکه به دلیل زادگاه مدل ارائه شده، هیچ ارتباطی با فضای واقعی اقتصادی ایران ندارند. تا همین دو سه سال پیش نیز در اعمال سیاست‌های پولی اصلاً چیزی به نام اوراق بدهی وجود نداشت اما تقریباً تمام الگوهای بررسی شده تا این مقطع علمی براساس دخالت دولت از طریق این ابزار پولی بانک فدرال (در اینجا بانک مرکزی و وزارت اقتصاد) اعمال می‌شد و بسیاری از دانشجویان تا پایان اخذ مدرک تحصیلی ارشد حتی مفهوم مدل را درک نمی‌کردند که مثلاً چرا با کاهش نرخ بهره تولید رونق نمی‌گیرد یا با افزایش نرخ سود نرخ بهره پایین نمی‌آید؟

بانک مرکزی به‌ عنوان متولی بخش پولی و بانکی کشور و وزارت اقتصاد به‌ عنوان متولی بخش مالی کشور هنوز نتوانسته‌اند در تنظیم یک صورت مالی برای بانک‌ها به تفاهم برسند، حال چگونه می‌توان انتظار داشت بانک‌های خارجی که ملزم به رعایت استانداردهای حسابداری بین‌المللی هستند، زبان مالی و گزارشگری مالی بنگاه‌های ایرانی تا متوجه شوند، در این میان مدیرعامل کانون بانک‌های خصوصی به‌طور تلویتی مدعی شد گویا فرمت‌های مالی بانک مرکزی هم با استانداردهای بین‌المللی تطبیق ندارد و بانک مرکزی از یک طرف بانک‌ها را ملزم به ذخیره‌گیری برای معوقات و اجکوژی (حق بیمه‌های بازنشستگی) می‌کند و از طرف دیگر سازمان امور مالیایی (زیر نظر وزارت اقتصاد) این دو را با هم یکی می‌کند، تفاسی و برای آن مالیات محاسبه می‌کند، به گزارش «جوان»، وضعیت شبکه بانکی کشور در ایهام به سر می‌برد و این امر تا حدی حائز اهمیت است که نه‌تنها بانک‌های خارجی برای ارتباط با بانک‌ها صورت مالی بانک‌ها را قابل اتسکان نمی‌دانند و در گزارشگری مالی و حسابداری زبان مشترکی پیش روی خود نمی‌بینند بلکه بانک مرکزی (به عنوان متولی بخش پولی)، سازمان امور مالیاتی، سازمان حسابرسی و سازمان پولی، نیز اتفاق نظری در رابطه با چگونگی تهیه و تنظیم صورت‌های مالی بانک‌ها ندارند، به‌طوری که هم اکنون بسیاری از نهادهای بانکی در بازار بورس و فرابورس کشور متوقف است و در نهایت یک مقام بانکی خبر می‌دهد سازمان امور مالیاتی برخی مواقع از تسویری وزارت خزانه‌داری آمریکا احتیاط بلوک می‌کنند در آمد تلقی کرده و آن مالیات می‌گیرد.

یکی از دلایل شکل‌گیری چالش بخش پولی و بانکی کشور بی‌تفاوتی به مقوله حسابداری و حسابرسی است، زیرا اگر دستورالعمل‌های حسابداری در ایران به مرور زمان مبتنی با استانداردهای بین‌المللی رشد می‌کرد، اولاً شاهد شکل‌گیری چالش در حوزه پولی و بانکی و بسیاری از بخش‌های اقتصادی دیگری

گزارش ۲

اقتصاد۱۳۳۹۸۴۹۸۸

روزنامه جوان |شماره ۵۲۰۷ | |دوره‌های کارشناسی و ارشد تا جایی که نگارنده می‌داند در قالب دانشگاه‌ها یکی است و به‌طور معمول کتاب‌های حوزه کلاسیک و مدل‌های ساده اقتصادی برای فهم دانشجویان تدریس می‌شود. در طرح درس اقتصاد کلان هم بیش از همه به سیاست‌های عرضه پول و نقش آن در تولید و اشتغال یسا طرح‌های تحریک تقاضا اشاره دارد. این دروس اگر چه در محیط آزمایشگاهی برای دانشجویانی که موضوع را درک می‌کنند، جذاب است ولی به هیچ‌وجه قابل فهم و الگوبرداری نیستند. از این رو تقریباً دانشجویان رشته اقتصاد همواره در رویای مدلی به سر می‌برند که به سادگی می‌توان با افزایش یا کاهش نرخ بهره یا افزایش نرخ ارز به تحریک بازار تولید یا اشتغال پرداخت. این مدل‌های ساده نه فقط به دلیل سادگی مدل بلکه به دلیل زادگاه مدل ارائه شده، هیچ ارتباطی با فضای واقعی اقتصادی ایران ندارند. تا همین دو سه سال پیش نیز در اعمال سیاست‌های پولی اصلاً چیزی به نام اوراق بدهی وجود نداشت اما تقریباً تمام الگوهای بررسی شده تا این مقطع علمی براساس دخالت دولت از طریق این ابزار پولی بانک فدرال (در اینجا بانک مرکزی و وزارت اقتصاد) اعمال می‌شد و بسیاری از دانشجویان تا پایان اخذ مدرک تحصیلی ارشد حتی مفهوم مدل را درک نمی‌کردند که مثلاً چرا با کاهش نرخ بهره تولید رونق نمی‌گیرد یا با افزایش نرخ سود نرخ بهره پایین نمی‌آید؟

بانک‌های خارجی چطور قرائت گزارشگری ایران را بفهمند!؟

کوروش پرویزیان: وزارت اقتصاد ذخیره‌گیری بانک‌ها بابت معوقات و ذخایر بانکی را در آمد تلقی و مالیات می‌گیرد!

پرویزیان در واکتش به این‌ نکته که بانک‌ها به دلیل سختگیری بانک مرکزی در گرفتن ذخایر، زیان‌ده شدند و کاهش سود در بی این اقدام، برگزاری مجامع را به تعویق انداختند، گفت: خیر، بحث سود و زیان در این خصوص مطرح نیست چراکه گرفتن ذخایر به جای خود اقدام درستی است. هدف بانک مرکزی از ذخیره‌گیری بانک‌ها تقویت بنیه مالی و افزایش کفایت سرمایه بانک‌هاست اما وقتی بانک‌ها ذخیره می‌گیرند، سازمان امور مالیاتی این ذخیره‌گیری را درآمد تلقی می‌کند و از آن مالیات می‌گیرد.

رئیس کانون بانک‌های خصوصی با اشاره به وضعیت رفتاری سازمان مالیاتی و بانک مرکزی گفت: بانک مرکزی از یک طرف بانک‌ها را ملزم به ذخیره‌گیری می‌کند اما سازمان مالیاتی این ذخایر را درآمد تلقی کرده و برای آن مالیات محاسبه می‌کند.

پرویزیان با اشاره دوباره به توافق وزیر اقتصاد و رئیس کل بانک مرکزی تصریح کرد: امیدواریم این توافق شرایط را برای اجرای درست ابلاغیه بانک مرکزی برای گرفتن ذخایر به وجود آورد و این تناقض‌ها را حل و فصل کند.

تعداد زیادی از نهادهای بانکی در بورس و فرابورس ایران متوقف هستند که می‌توان از بارزترین آنها به نئمداد بانک صادرات در بورس و نمداد بانک ایران زمین در فرابورس اشاره کرد.

در این میان رئیس کانون بانکداران خصوصی نکته قابل توجهی را بیان کرده است که نشان می‌دهد حتی در حوزه داخلی نیز زبان گزارشگری مشترکی بین سازمان‌هایی چون امور مالیاتی و شبکه پولی وجود ندارد، زیرا ذخایری را که بانک‌ها در قالب‌هایی چون احتیاط می‌گیرند سازمان امور مالیاتی در آمد تلقی می‌کند که این امر موجب می‌شود بانک‌ها از ذخیره‌گیری با ترغدهای مختلف فرسار کنند که برخلاف اصل احتیاط و همچنین استانداردهای مالی داخلی و بین‌المللی است.

■ مدیرعامل بانک پارسیان: سازمان مالیاتی از ذخایر بانک‌ها هم مالیات می‌گیرد
مدیرعامل بانک پارسیان یکی از مشکلات بانک‌ها در تدوین صورت‌های مالی را اخذ مالیات بابت ذخایر مطالبات مشکوک‌الوصول و اجکوژی بانک‌ها عنوان کرد و گفت: امیدواریم با توافق رئیس کل بانک مرکزی و وزیر اقتصاد مشکلاتی از این دست حل و فصل شود.

کوروش پرویزیان در گفت‌وگو با فارس، با اشاره به توافق رئیس کل بانک مرکزی و وزیر اقتصاد برای فرمت صورت‌های مالی بانک‌ها، وزیر امور مجامع سالانه اظهار داشت: به دلیل برخی دستورات، مشکلاتی به وجود آمده و فرمت صورت‌های مالی متفاوت شده و این مسئله کار را برای حسابرسان سخت کرده بود.وی با بیان اینکه مسائل موجب عدم تصویب صورت‌های مالی و برگزاری مجامع بانک‌ها شده بود، افزود: تجربیات متعدد کشورهای توسعه‌یافته برای تدوین صورت‌های مالی بانک‌ها نشان می‌دهد فرایند تدوین صورت‌های مالی به این شکل نیست.

مدیرعامل بانک پارسیان با ابراز امیدواری نسبت به برگزاری مجامع بانک‌ها و تدوین صورت‌های مالی مناسب پس از توافق رئیس کل بانک مرکزی و وزیر اقتصاد، اظهار داشت: بانک‌های حاضر در بازار سرمایه سهامداران خود را یادی دارند که در صورت برگزاری مجامع، آنها می‌توانند برای سهم خود تصمیم‌گیری کنند و این افزایش حجم معاملات را در پی خواهد داشت.

تولید و اشتغال نشان می‌دهد اقتصاد مقاومتی اجرا نشده است

یک کارشناس اقتصادی: با توجه به منابع مالی و پیش‌نیازهای کسب و کار اشتغال سالانه یک میلیون نفر در کشور امکانپذیر نیست

دوره‌های آموزشی پایین باید آغاز شود زیرا بیشتر بنگاه‌های مانیروی کار دیلم یا فوق دیپلم می‌خواهند. مدیر کل دفتر سیاست‌گذاری و توسعه اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: اشتغال افراد حتماً باید به صورت رسمی باشد و تولیدی که در کشور انجام می‌شود برای پایدار ماندن به تولید جهانی متصل شود.

■ سیاست اشتباه تزیق پول برای اشتغال ادامه دارد
سیدهادی موسوی‌تیگ اقتصاددان نیز در این برنامه گفت: با توجه به منابع مالی و پیش‌نیازهای کسب و کار اشتغال سالانه یک‌میلیون نفر در کشور امکانپذیر نیست زیرا برنامه‌های توسعه پنج ساله گذشته در بهترین دوران خود تنها ۵۰ تا ۶۰درصد محقق شده‌اند و حداقل ۶۰۰ هزار شغل در سال ایجاد شده است. این اقتصاددان گفت: اکنون روند سیاست اشتباه تزیق پول برای اشتغال در کشور ادامه دارد و با این شرایط نمی‌توان به آنچه در برنامه ششم توسعه برای اشتغال یک میلیون نفر در سال پیش‌بینی شده است، دست یافت. موسوی‌تیگ افزود: آیا به‌های اصلی کارآفرینی، نظام آموزشی است اما اکنون دانشگاه‌های کشور این ظرفیت را ندارند. نظام آموزش عالی باید به سمت آموزش نیروی کار حرکت کند.

در پایان باید توجه داشت که دولت با توجه به افت‌های نفت در تأمین بودجه عمومی بیش از ۳۰۰ هزار میلیارد تومانی سال ۹۶ نیز درمنازه است و پیش‌بینی کرده سال جاری را با بیش از ۳۰ هزار میلیارد تومان به پایان برساند، از این رو به نظر می‌رسد همچون سال‌های گذشته دولت از سر و به بودجه عمرانی خود تا می‌تواند بزند، این حالی است که افت بودجه‌های عمرانی یافته طی سال‌های اخیر کاملاً مشهود است و در عین حال بالغ بر ۶۰۰ هزار میلیارد تومان پروژه نیمه‌کاره ملی و استانی وجود دارد که این پروژه‌ها هنوز به بهره‌برداری نرسیده در حال از بین رفتن هستند.

مخبر

گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس نشان داد رشد اقتصادی غیرنفتی سال ۹۵ فقط ۲/۷درصد بود

مرکز پژوهش‌های مجلس در بررسی رشد اقتصادی سال ۹۵، ضمن اشاره به محاسبیه عدد ۶/۴درصدی و ۲/۳درصدی رشد اقتصادی بدون نفت توسط مرکز آمار ایران و بانک مرکزی، این رشد را پس از حذف صنایع وابسته به نفت ۲/۷درصد محاسبیه کرد. مرکز پژوهش‌های مجلس به بررسی وضعیت نرخ رشد اقتصادی سال ۹۵ پرداخته و در گزارشی میزان رشد بخش صنعت و نفت را تشریح کرده است. در این گزارش آمده است: در سال‌های اخیر یکی از مهم‌ترین علل تفاوت آمارهای حساب‌های ملی دو نهاد آماری منتشرکننده این آمار به تفاوت در سال پایه نسبت داده می‌شد.

با این حال مقایسه آمار حساب‌های ملی این دو نهاد نشان می‌دهد هرچند اختلاف آمارها نسبتباً کاهش یافته‌است، با این حال همچنان تفاوت چشمگیری به‌خصوص در آمار ارائه شده این دو نهاد آماری برای بخش‌های اقتصادی وجود دارد.

به‌طور کلی همچنان این سؤوال وجود دارد که ضرورت تولید آمار حساب‌های ملی توسط دو نهاد دولتی به‌طور موازی چیست؟ بررسی وضعیت اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۵ نشان می‌دهد تنها ۲/۷درصد از رشد اقتصادی ۱۲/۵درصدی اعلام شده توسط بانک مرکزی ناشی از بخش غیرنفتی اقتصاد بوده‌است.

با توجه به تکمیل شدن ظرفیت‌های خالی تولید نفت، تداوم این روند مورد انتظار نخواهد بود. به‌طور کلی تولید ناخالص داخلی کشور در سال ۱۳۹۵ نسبت به سال ۱۳۹۰ حدود ۵درصد رشد داشته است. بررسی وضعیت بخش‌های مختلف اقتصاد ایران نسبت به سال ۱۳۹۰ نشان می‌دهد بین چهار گروه اصلی کشاورزی، نفت، خدمات و صنایع و معادن تنها ارزش افزوده گروه صنایع و معادن نسبت به سال ۱۳۹۰ کاهش داشته و به ۹۵درصد از ارزش افزوده سال ۱۳۹۰ خود رسیده است.

در این دوره گروه کشاورزی، نفت و خدمات به ترتیب ۲۷٫۹ و ۲درصد رشد داشته‌اند. در گروه صنایع و معادن، بیشترین کاهش بین بخش‌های اقتصادی مربوط به بخش ساختمان است. در واقع ارزش افزوده این بخش در سال ۱۳۹۵ حدود ۶۳درصد ارزش افزوده این بخش در سال ۱۳۹۰ است. در گروه خدمات نیز به‌رغم رشد کلی خدمات، بخش‌های خدمات بازرگانی و نیز خدمات اجتماعی همچنان به سطح تولید سال ۱۳۹۰ نرسیده‌اند. همچنین مقیاسه در آمد ملی این دو سال نشان می‌دهد درآمد ملی سال ۱۳۹۵، ۸۰درصد درآمد ملی سال ۱۳۹۰ بوده است.

تحولات بخش صنعت

شاخص کل تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی در سال ۱۳۹۵ تقریباً به سطح سال ۱۳۹۰ (۹۹/۳) رسیده است. با این حال بررسی رشد زیربخش‌های صنعت نشان می‌دهد این عدم تغییر به‌طور متوازن رخ نداده و در نتیجه خشتی شدن رشد مثبت و منفی زیربخش‌های بخش صنعت حاصل شده است. ۳۲ زیربخش صنعت تنها ۱۰ درصد از سال ۱۳۹۵ نسبت به سال ۱۳۹۰ کاهش داشته که بیشترین رشد‌ها مربوط به زیربخش‌های تولید دارو، تولید آاشامدینی‌ها و مواد غذایی بوده است، ضمن اینکه از ۱۴ زیربخشی که رشد منفی داشته‌اند هفت زیربخش بیش از ۲۰درصد در رشد منفی داشته‌اند که این موضوع وضعیت وخیم این صنایع در سال ۱۳۹۵ نسبت به سال ۱۳۹۰ نشان می‌دهد.

سهم پایین این بخش‌ها در شاخص کل صنعت باعث شده است رشد منفی این زیربخش‌ها تأثیر چندانی بر رشد کلی بخش صنعت نگذارد. به‌طور کلی بیشترین تأثیر مثبت بر شاخص کل گاه‌های صنعتی در این دوره مربوط به زیربخش‌های تولید محصولات پلیمری، صنایع غذایی و فلزات اساسی بوده است، ضمن اینکه بیشترین تأثیرپذیری منفی این شاخص نیز از زیربخش‌های وسایل نقلیه موتوری و کفی‌های غیرفلزی بوده است. برآورد نشان می‌دهد اگر صنایعی که نسبت به سال ۱۳۹۰ زیر ظرفیت تولید می‌کنند تولید خود را به سطح تولید سال ۱۳۹۰ برسانند، باعث رشد ۶درصدی بخش صنعت خواهند شد.

واردات روغن با وجود کار خنجات نیمه تعطیل اجرای نیم‌مدت سیاست‌های اقتصاد مقاومتی

دبیر انجمن روغن‌کشی گفت: برای تکمیل ظرفیت کارخانه‌های روغن‌کشی به جای واردات روغن خام، باید دانه‌های روغنی وارد شود، یا واردات روغن ختم، پوول کارگران برزیلی و آرژانتینی را می‌دهیم. طی هفته گذشته شرکت بازرگانی دولتی، فراخوان مناقصه‌ای برای خرید ۳۰هزار تن روغن خام سویا از شرکت‌های خارجی اعلام کرد و واکنش‌هایی در پی داشت. مدیرعامل شرکت بازرگانی دولتی می‌داند که شرکت‌های روغن‌کشی در شش ماهه ابتدایی سال نتوانسته‌اند نیاز وارداتی کشور برای تأمین روغن را برآورده کنند و برای تأمین ذخیره استراتژیک مجبور به این کار شدند. در این خصوص اکبر سبقتی در گفت‌وگو با فارس، در واکنش به فراخوان شرکت بازرگانی دولتی برای خرید ۳۰هزار تن روغن خام سویا از محل واردات و شرکت‌های خارجی، اظهار داشت: اگر چه در کشور شعار اقتصاد مقاومتی و حمایت از تولید داخل داده می‌شود، اما در عمل، برنامه‌ریزی‌ها به گونه دیگری است.

وی در پاسخ به ادعای بزادان سیف مدیرعامل شرکت بازرگانی دولتی که روز گذشته گفته بود بخش خصوصی نتوانسته است، با واردات ۵۰۰هزار تن دانه روغنی نیاز روغن کشور را تأمین کند و در نتیجه مجبور به واردات شده‌ایم، تصریح کرد:ای کاش ایشان علت اینکه چرا امسال واردات دانه روغنی نسبت به سال گذشته کاهش داشته را هم می‌گفتند. سال گذشته بیش از ۶۰۰هزار تن کنگاله مزاد بر نیاز وارد کشور شده بود و اگر کشور ادعا دارد، از تولید دفاع می‌کند، باید پرسید، چرا شرکت پشتیبانی امور دام بدون توجه به تولید داخل کنگاله وارد می‌کند؟

دبیر انجمن روغن‌کشی ایران با اشاره به ظرفیت‌های خالی کارخانجات روغن‌کشی در کشور گفت: این همه نیروی بیکار، سرسرمایه‌گذاری مسکوت و کارخانجات روغن‌کشی در کشور وجود دارد که تنها با ۳۰درصد ظرفیت خود کار می‌کنند و اگر دانه روغنی برای تولید روغن در کشور وارد شود، با استفاده از ظرفیت‌های صنایع بیش از ۳۵درصد روغن خام کشور را می‌توانیم تأمین کنیم. وی افزود: باید پرسید چرا به جای آنکه اشتغال ایجاد کنیم، باید با واردات واروغن بول کارگر برزیلی و آرژانتینی را ما مبردازیم؟ سبقتی با اشاره به موضوع دیگری در مورد گذاشتن تعرفه ۵۰ و ۲۰۰ اگر آقایان ادا می‌کنند مجلس با گذاشتن این تعرفه‌ها خلوت خرید دانه روغنی را از بین برده، از ایشان باید پرسید این پیشنهاد توسط کدام بخش به مجلس رفته است؟ وقتی وزارت جهاد کشاورزی این پیشنهاد را می‌دهد، چگونه می‌توانیم بگوییم می‌خواهیم به خودکتابی برسیم؟

وی اظهار امیدواری کرد: همانطور که اکنون دولت مدنظر دارد کشت دانه‌های روغنی از جمله کلزا را تقویت کند، از اکنون فکری هم به فکر صنایع تبدیلی آن بکند، تا در آینده نه چندان دور، با مشکل فرآوری و از بین رفتن محصول مواجه نشویم؛ اتفاقی که در بسیاری از محصولات از جمله گوجه‌فرنگی، میوه و مرکبات رخ می‌دهد.